

Oponentský posudek na diplomovou práci Lucie Ambrožové:
Vliv pastvy velkých herbivorů na společenstva brouků stepních trávníků.
František XJ Sládeček

Práci Lucky Ambrožové jsem si přečetl několikrát a musím uznat, že jsem docela spokojen. Práce sama je příjemně koncipována spíše jako český rukopis do odborného časopisu, což já osobně preferuji před pracemi dlouhými, monografickými, s černými deskami a zlatým písmem. V práci jsem našel minimum gramatických a citačních chyb (možná míň než jich bude v tomto posudku). S Lucčiným stylem psaní jsem obecně víceméně spokojen, nicméně některé věci bych udělal jinak a přehledněji (naznačeno v komentářích). Lucku je rovněž nutno pochválit za množství vykonané práce, především kvůli taxonomickému záběru studie. Tolik řečeno k chvále, následují negativa (s různou mírou negativnosti).

Hlavní problém této práce spočívá, dle mého názoru, v plánování celé terénní studie. Tvorba "nepastvy" uvnitř pastviny, ve které byly navíc umístěny pasti určené pro pastvinu, je uznána jako chyba v diskuzi, proto ji nadále ponechávám stranou. Co však není zmíněno je absence "before impact" vzorků z "pastviny" a tankodromu (=offroadové pojezdy) před vypuštěním koní. Lucka sice v práci operuje s sběrem hmyzu (květen) těsně po vypuštění koní (leden), nicméně tento argument by asi neprošel u značně velkého množství recenzentů (čili zapamatovat do budoucna!!!). Nicméně, i když by tento problém byl letální v lepších časopisech, nepovažuji ho za 100% pochybení autorky diplomky. Umím si totiž představit, že sama pravděpodobně všechny akce jako vypouštění koní atd. neorganizovala a podle školní stalking agendy (STAG) v kritickém roce před vypuštěním koní (2014) nebyla ani v magisterském studiu. Plně ji však vytýkám nezmínění a neobdiskutování tohoto problému v práci (byť jednou větou, že to nešlo).

Kromě výše zmíněného problému mám k práci pár otázek a připomínek, které ale považuji spíše za upozornění/návrhy pro Lucku co a jak v budoucnu dělat/nedělat, jelikož předpokládám, že bude ve vědecké práci pokračovat. (pouze znova opakuji, že text práce považuji za přijatelný, většina komentářů proto vychází z pohledu "jak bych to udělal já") (komentáře a otázky s potenciálním významem pro komisi jsou podtržené)

Úvod:

-> při prvním čtení není úplně jasná návaznost 1.2 (pastva pomáhá diverzitě) a 1.3 (VVP udržují diverzitu)

-> 1.2 popisuje jak pastva pomáhá udržet diverzitu na hezké lokalitě, nicméně práce samotná je spíše o "jak pastva zvelebí či nezvelebí škaredou lokalitu" -> možná by v úvodu neškodily odkazy na podobné práce

-> existují porovnání výsledků managementů mezi pastvou a pojezdy techniky (které by také bylo dobré zmínit, jelikož je to další rovina práce)?

-> jelikož je jedním z cílů práce vyzkoušet metodiku, tak by v úvodu neškodil "úvod" k metodám monitoringu (plusy a mínusy (to co je teď tak trochu v diskuzi))

-> používáš odborné názvy organismů bez uvedení autora (mě to neuráží, ale našli by se takoví)

Cíle:

-> osobně bych cíle spíš řadil (původní řazení) od "fungují pasti? (4) a jak (1)" po "jak vypadá společenstvo (3)" a "čím je ovlivněno (2)", dává mi to víc smyslu

Metodika:

-> v popisu lokality není úplně jasné, že výzkum probíhal jak na pastvině, tak na tankodromu (dalo by se vyřešit jednou větou)

-> také bych přednost formátování popisu lokality jako: "Pastvina vypadá takhle, roste tam tohle. Tankodrom vypadá takhle, roste tam tohle.", čímž by se text zjednodušil a zpřehlednil

-> ad kritický odstavec: Jak moc koně změnili pastvinu vegetačně mezi lednem a květnem 2015 (bráno ve smyslu dlouhostébelné vegetace)?

-> proč bylo 7 pastí pastevních a 9 tankodromových? (= proč ne 9 a 9)

-> rozmístění pastí v terénu: Proč je past 7 cca 500 m od ostatních pastevních pastí (relativně v jednom chumlu) a proč je tankodromová past 1 (poblíž chumlu pastevních pastí) podobně vzdálená pastem 10 a 9 (blízko pastevní pasti 7)?

-> rozlišil bych poděkování za determinaci a kontrolu determinace bezobratlých (v mém vidění světa je nechat si pomoci s determinací více odborné než nechat si něco determinovat)

-> řešení popisu analýz (3.4-6) nepovažuji za nejšťastnější, dávám spíš přednost formátu, kde každá otázka tvoří svou část s nadpisem a popisem toho, jak je daná otázka analyzována)

-> proč se abundance členovců testuje Kruskal-Wallis testem a druhová bohatost brouků s pomocí ANOVA (bez uvedení transformace dat nebo testu předpokladů ANOVy)?

-> nerozumím použití akumulčních křivek pro porovnání druhové bohatosti brouků -> nestačí ANOVA? (s použitím třeba sloupcových grafů jako vizuálním doplňkem)

-> analýzy vlivu vegetace/lokality na hmyz i letové výšky považuji za příliš excesivní, zvláště když typ vegetace a pastva/tankodrom jsou skoro 100% korelované -> čili bych otestoval a ukázal vzájemný vztah a nadále pracoval jen s pastva/tankodrom nebo vegetací (odpadne tím složitý popis)

-> jelikož jde o výběr modelových skupin, tak by neškodila analýza vztahu celých čeledí brouků a vegetace/lokality nebo umístění pastí

Výsledky:

-> F co udává CANOCO se neoznačuje pseudo-F, stejně tak správný zápis výsledků ANOVy vypadá trochu jinak

-> kultura obrázků..... popisky nesmí přes čáry či mimo diagram, v diagramech se nekreslí neprůkazná proměnná (Pastva, obr. 3), v popisku obrázku neodkazovat jinam a obrázky s lineární garfikou (ne fotky) se exportují ve formátu .eps nebo v .pdf, popřípadě ve velkém rozlišení v .png

Diskuze:

-> k diskuzi nemám prakticky připomínky, spíš bych vyzdvihнул diskuzi problémů (což se obecně špatně píše)

I když se může zdát, že mám k práci mnoho výhrad, jsem s ní docela spokojen, jak jsem již předdeslal. Práci proto doporučuji k obhajobě a hodnocení si ještě promyslím.

V Českých Budějovicích 18.5.2017

RNDr. František XJ Sládeček

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Vliv pastvy velkých herbivorů na společenstva brouků stepních trávníků

Autor: Lucie Ambrožová, PřF JU

Oponent: Doc. Mgr. Petr Bogusch, Ph.D.

Práce je zaměřena na zachycení co největšího množství jedinců a druhů bezobratlých do dvouúrovňových nárazových pastí, umístěných na dvou typech biotopu ve vojenském výcvikovém prostoru Milovice ve středních Čechách. Kromě vyhodnocení abundance jednotlivých skupin se práce dále zaměřuje na brouky a vyhodnocuje vliv více environmentálních proměnných na společenstva druhů, která byla zaznamenána.

Autorka práce odchytila více než 19 tisíc jedinců hmyzu a pavouků, v rámci toho 5 768 jedinců brouků, které sama determinovala do 345 morfospecies, z nichž většina byla svépomocí či za pomoci expertů na dané skupiny určena do druhu. Jedná o výsledky za jednu sezónu, ale zpracování takového množství materiálu je velmi náročné.

Celkově k práci nemám zásadnější připomínky. Struktura a členění práce odpovídá moderním diplomovým pracím na přírodovědeckých fakultách, které jsou uspořádány ve formě velmi podobné odbornému článku. K vyhodnocení dat byly použity správně zvolené analýzy, jejich výsledky jsou správně okomentované, v diskusi kvitují to, že jsou uvedena srovnání s již publikovanými výsledky, a také komentována metodika a její výhody i nevýhody.

Formální úroveň práce je dobrá, vyskytují se drobné nesrovnalosti v citacích, minimum překlepů a slohových prohrěšků, kterých je ale celkově velmi málo. V seznamu literatury jsou použity zvláštní citační formáty, ale jsou sjednocené, tudíž nemám výtek.

Na autorku práce mám následující dotazy:

- 1) Celkové výsledky jsou zajímavé a vlastně toho až tolik neříkají. Myslíte si, že by se změnilo, kdyby studium probíhalo třeba 10 let, a jakou změnu předpokládáte?
- 2) U střevlíčka *Amblystomus niger* máte uvedeno, že se vyskytuje na jižní Moravě. Znamená to, že se jedná o první nález pro Čechy?
- 3) Pokud by autorka chtěla výsledky publikovat, zřejmě by bylo nutné buď i) vyhodnotit do druhů všechny skupiny, nebo ii) pokračovat v podobném duchu ještě několik let. Je něco takového v plánu?
- 4) Letové pastě odchytilí především létající hmyz, ale řada dalších skupin hmyzu se do nich běžně nezachycuje. Které další metody by bylo vhodné využít, aby se zachytilo větší spektrum druhů brouků?

Celkové hodnocení: Práci doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové, dne 28. dubna 2017

doc. Mgr. Petr Bogusch, Ph.D.
katedra biologie UHK